

- प्राप्तायाग्रहणं द्रव्यपरीवर्तोऽनुरोधनं ।
 उपेक्षा बुद्धिहीनत्वं भोगोऽमात्यस्य दूषणं ॥ १९ ॥
 नियोग्यर्थग्रहोपायो राज्ञां नित्यपरीक्षणं ।
 प्रतिपत्तिप्रदानं च तथा कर्मविपर्ययः ॥ १०० ॥
 5 नापीडिता वमत्युच्चैरन्तःसारं महीपतेः ।
 दुष्टव्रणा इव प्रायो भवन्ति हि नियोगिनः ॥ १०१ ॥
 मुहुर्नियोगिनो बोधो वसुधारा महीभुजां ।
 असकृत् पीडितं स्नानवस्त्रं मुञ्चेद्बहूदकं ॥ १०२ ॥
 एतत् सर्वं ज्ञात्वा यथावसरं व्यवहर्तव्यं । पिङ्गलक आह । अस्ति तावदेवं
 10 किं त्वेतौ सर्वथा न मम वचनकरौ । स्तब्धकर्णो ब्रूते । एतत् सर्वमनुचितं ।
 यतः । आज्ञाभङ्गकरान् राज्ञा न क्षमेत सुतान् अपि ।
 विशेषः को हि राज्ञो वा राज्ञश्चित्रगतस्य वा ॥ १०३ ॥
 तथा चोक्तं । स्तब्धस्य नश्यति यशो विषमस्य मैत्री ।
 नष्टक्रियस्य कुलमर्थपरस्य धर्मः ।
 15 विद्याफलं व्यसनिनः कृपणस्य सौख्यं ।
 राज्यं प्रमत्तसचिवस्य नराधिपस्य ॥ १०४ ॥
 विशेषतश्च । तस्करेभ्यो नियुक्तेभ्यः शत्रुभ्यो नृपवल्लभात् ।
 नृपतिर्निजलोभाच्च प्रजा रक्षेत् पितेव हि ॥ १०५ ॥
 तद्भातः सर्वथास्मद्वचनं क्रियतां । आहारोऽद्यास्माभिः कृत एव । अयं
 20 संजीवकः शस्यभक्षकः । अतोऽर्थाधिकारे चायमेव नियुज्यतां । तथानुष्ठिते
 सति पिङ्गलकसंजीवकयोः सर्वबन्धुभृत्यपरित्यागान्महता स्नेहेन कालोऽ-
 तिवर्तते । ततोऽनुजीविनामप्याहारदानशैथिल्यदर्शनाद्मनककरुकाव-